

**Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny w klasie ósmej
rok szkolny 2020/2021**

Zagadnienia	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopelniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
Kształcenie literackie i kulturowe: wiersz	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określić rodzaj literacki • wskazać podmiot liryczny • określić rodzaj liryki • wyjaśnić pojęcia: <i>aforyzm, fraszka, paradoks, tren, porównanie homeryckie, puenta, przenośnia, symbol, peryfraza, hymn, refren, anafora, ironia apostrofa</i> • omówić przynależność gatunkową utworów • wskazać adresata lirycznego, bohaterów wiersza 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję zwrotów do adresata • opisać emocje wyrażane przez podmiot liryczny, nazwać emocje towarzyszące podmiotowi lirycznemu, określić jego stosunek do adresata lirycznego, sytuacji • wyjaśnić, w imieniu jakiej zbiorowości wypowiada się podmiot liryczny • scharakteryzować bohaterów • wyjaśnić znaczenie sentencji • wyjaśnić prawdy życiowe zawarte w utworach • określić funkcję adresata • określić miejsce, w którym znajduje się 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać elementy tworzące atmosferę, budujące nastrój • omówić funkcję skontrastowania np. dwóch przestrzeni, bohaterów itp. • zinterpretować zabiegi stylistyczne zastosowane w wierszu, określić funkcję słownictwa • omówić funkcję użycia regionalizmów w piosence, paradoksu we fraszce • zinterpretować tytuł • scharakteryzować obraz Boga wyłaniający się z utworu, wskazać nawiązania np. biblijne, omówić kontekst np. historyczny utworu • postawić tezę 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować wymowę wiersza, przesłanie utworu • przedstawić swoje spostrzeżenia dotyczące danej sytuacji lirycznej • zinterpretować istotne elementy wiersza, np. zakończenie, sposób ukazania przemijania, puentę • odnieść wymowę wiersza do rzeczywistości codziennej • odnieść uniwersalne prawdy zawarte w aforyzmach i fraszkach do swojego doświadczenia • omówić funkcję refrenu i anafory • wyjaśnić, na czym polegał tragizm pokolenia, do którego należał K. K. Baczyński 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na wskazany temat • odnaleźć odzwierciedlenie poruszanych zagadnień w wybranym tekście kultury i omówić dostrzeżony związek • omówić kontekst historyczny utworu • stworzyć prezentację tematyczną • przedstawić wybrany tekst kultury dotyczący tragizmu pokolenia, do którego należał Krzysztof Kamil Baczyński • przytoczyć i omówić wybrany tekst kultury poruszający temat małej ojczyzny • omówić różne sposoby przedstawienia motywu

		<p>podmiot liryczny</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać środki stylistyczne, związki frazeologiczne 	<p>interpretacyjną</p> <ul style="list-style-type: none"> • określić przyczyny emocji podmiotu lirycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać interpretacji tworząc własną wypowiedź, np. sformułować rzeczywisty katalog zasad, którymi powinien się kierować człowiek 	<p>przemijania w tekstach kultury</p>
<p>Kształcenie literackie i kulturowe: proza</p>	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie • zrelacjonować treść utworu lub fragmentu utworu • przedstawić bohaterów utworu • wyjaśnić pojęcia: <i>literatura faktu, reportaż, alianci, idealizm, superbohater, antyutopia, alegoria, utopia, science fiction</i> • wypowiedzieć się na temat narratora • określić czas i przestrzeń akcji • wyjaśnić pojęcia: <i>faszizm, rasizm, obóz koncentracyjny, motyw, przypowieść, powieść historyczna, powiastka filozoficzna</i> • określić rodzaj narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać najważniejsze konteksty • scharakteryzować bohaterów całego lub fragmentów utworu • opisać relacje pomiędzy bohaterami, określić stany emocjonalne bohaterów • omówić znaczenie czasu i miejsca akcji dla wymowy utworu, omówić świat przedstawiony • określić temat przewodni utworu • wypowiedzieć się na temat utworu i zawartych w nim zagadnień, wyjaśnić zasady rządzące światem przedstawionym • wyjaśnić specyfikę języka utworu, np. użytych w tekście frazeologizmów 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób prezentacji wybranego elementu utworu, porównać wybrane elementy świata przedstawionego • wyliczyć i omówić problemy, z którymi zetknął się bohater • wyjaśnić motywy postępowania, konsekwencje decyzji bohatera, wskazać jego najważniejsze cechy • wyjaśnić przyczynę reakcji bohatera w wybranych sytuacjach, • omówić stosunek bohatera do rzeczywistości • zinterpretować zachowanie bohatera, ocenić go • omówić relacje łączące bohaterów • omówić stosunek autora tekstu do opisywanego 	<p>posiada umiejętność poprawnego zinterpretowania wymaganego materiału, właściwej argumentacji, uogólniania, podsumowania i porównania, np. potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić punkt widzenia narratora na poruszany w utworze temat • zinterpretować puentę, tytuł, wymowę utworu • wskazać charakterystyczne cechy języka utworu, wyjaśnić ich znaczenie i określić ich funkcje w tekście • wskazać stereotypy przedstawione w utworze • przedstawić zdobyte za pomocą różnych źródeł informacje na temat poruszany w tekście • podjąć dyskusję na temat poruszanych problemów, 	<p>potrafi wykorzystywać bogate konteksty, formułować i rozwijać problem badawczy, tworzyć własne teksty rozwijające poruszane tematy, np. potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stworzyć prezentację nawiązującą do poruszanych zagadnień • podjąć dyskusję na temat rzetelnych źródeł informacji lub zagadnień poruszanych w tekście • przedstawić inny tekst kultury podejmujący temat • na podstawie dowolnych źródeł opracować kontekst historyczny utworu • odnaleźć konteksty i nawiązania

			bohatera <ul style="list-style-type: none"> • wskazać cechy gatunkowe utworu, wypowiedzieć się na temat stylu utworu • wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić symboliczne znaczenie elementów utworu, omówić przenośnię, uniwersalną wymowę utworu • umieścić utwór w kontekście, np. historycznym, biograficznym 	
Kształcenie literackie i kulturowe: Adam Mickiewicz <i>Pan Tadeusz</i> (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcia: <i>epopeja, inwokacja, szlachta, dworek szlachecki, komizm, ironia</i> Do fragmentu utworu: <ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść fragmentu • wskazać adresatów inwokacji Do całości utworu: <ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść utworu • wymienić obyczaje szlacheckie opisane w utworze 	Do fragmentu utworu: <ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat narratora fragmentu utworu Do całości utworu: <ul style="list-style-type: none"> • opisać strukturę społeczną szlachty polskiej • scharakteryzować Jacka Soplicę, Hrabiego, Sędziego i Gerwazego • wymienić wydarzenia historyczne przywołane w koncercie Jankiela • wymienić cechy gatunkowe utworu 	Do fragmentu utworu: <ul style="list-style-type: none"> • wskazać, w jaki sposób inwokacja nawiązuje do tradycji eposu homeryckiego Do całości utworu: <ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawienia społeczności dobrzyńskiej • wskazać komizm w sposobie przedstawienia niektórych bohaterów 	Do fragmentu utworu: <ul style="list-style-type: none"> • zanalizować sposób przedstawienia ojczyzny w inwokacji • zanalizować elementy wystroju dworku szlacheckiego w kontekście tradycji i patriotyzmu Do całości utworu: <ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat zalet i wad szlachciców przedstawionych w utworze • zinterpretować częste pojawianie się w utworze słowa <i>ostatni</i> • zinterpretować tytuł utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kontekst historyczny, w jakim powstało dzieło, oraz kontekst historyczny wydarzeń przedstawionych w utworze • podjąć dyskusję na temat przyczyn określenia dzieła Mickiewicza epopeją narodową, skoro opisana została tam tylko jedna warstwa społeczna • porównać tekst Adama Mickiewicza z reżyserską wizją Andrzeja Wajdy
Kształcenie literackie i kulturowe: Aleksander Kamiński, <i>Kamienie na szaniec</i> (lektura obowiązkowa)	Do fragmentu utworu: <ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść fragmentu utworu Do całości utworu: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcia: 	Do fragmentu utworu: <ul style="list-style-type: none"> • omówić świat przedstawiony we fragmencie utworu <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować 	Do fragmentu utworu: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, dlaczego Rudy czuł się szczęśliwy pomimo dojmującego bólu i świadomości 	Do fragmentu utworu: <ul style="list-style-type: none"> • w kontekście danego fragmentu utworu zinterpretować tytuł utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać sposób ukazania akcji pod Arsenałem oraz jej skutków w książce Aleksandra Kamińskiego

	<p><i>okupacja, Szare Szeregi, sabotaż, dywersja, literatura faktu</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść książki • określić rodzaj narracji • zrelacjonować przebieg akcji pod Arsenalem 	<p>bohaterów fragmentu utworu</p> <p>Do całości utworu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić świat przedstawiony • opisać rzeczywistość okupowanej Warszawy • wymienić i scharakteryzować bohaterów pierwszoplanowych • opisać perypetie bohaterów działających w małym sabotażu i w dywersji 	<p>zbliżającej się śmierci</p> <p>Do całości utworu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat specyfiki pokolenia, do którego należeli bohaterowie • wskazać cechy gawędy harcerskiej i literatury faktu 	<p>Do całości utworu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat celowości przeprowadzenia akcji pod Arsenalem w świetle jej skutków • podjąć dyskusję na temat ówczesnego i współczesnego rozumienia słowa <i>patriotyzm</i> 	<p>oraz w filmie w reżyserii Roberta Glińskiego</p>
<p>Kształcenie literackie i kulturowe: Henryk Sienkiewicz, <i>Quo vadis</i> (lektura obowiązkowa)</p>	<p>Do fragmentu utworu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcia: <i>pierwsi chrześcijanie, Cesarstwo Rzymskie</i> • zrelacjonować treść fragmentu <p>Do całości utworu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcie <i>powieść historyczna</i> • zrelacjonować treść powieści • określić rodzaj narracji 	<p>Do fragmentu utworu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować Winicjusza i Petroniusza • wymienić wartości najważniejsze dla Rzymian <p>Do całości utworu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić świat przedstawiony • wskazać cechy powieści historycznej • scharakteryzować bohaterów pierwszoplanowych • opisać obyczajowość starożytnych Rzymian 	<p>Do fragmentu utworu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać emocje, które targały Winicjuszem <p>Do całości utworu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić konsekwencje, z którymi wiązał się wybór religii chrześcijańskiej • omówić sposób życia pierwszych chrześcijan • omówić przyczyny, przebieg i konsekwencje pożaru Rzymu • opisać przemianę wewnętrzną Winicjusza 	<p>Do fragmentu utworu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównać wiarę Rzymian i chrześcijan <p>Do całości utworu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować tytuł powieści • przedstawić dwa sposoby pojmowania miłości w ujęciu antycznym i chrześcijańskim 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić wybraną adaptację <i>Quo vadis</i> • podjąć dyskusję na temat poświęcenia życia dla idei, w którą się wierzy • porównać pierwszych chrześcijan ze współczesnymi wyznawcami Jezusa z Nazaretu
<p>Kształcenie literackie i kulturowe: Stefan Żeromski <i>Szyfowe prace</i></p>	<p>Do fragmentu utworu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcie <i>rusyfikacja</i> 	<p>Do fragmentu utworu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować Bernarda Zygiera 	<p>Do fragmentu utworu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat przyczyn 	<p>Do fragmentu utworu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić i zanalizować reakcje uczniów na 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat potrzeby zachowywania tożsamości narodowej

(lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować fragment powieści Do całości utworu: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcia: <i>zabory, rusyfikacja</i> • zrelacjonować treść powieści 	Do całości utworu: <ul style="list-style-type: none"> • omówić świat przedstawiony • scharakteryzować Marcina Borowicza i Andrzeja Radka • wymienić metody rusyfikacji przedstawione w powieści 	lekcważenia przez uczniów lekcji języka polskiego Do całości utworu: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić sytuację społeczeństwa polskiego po powstaniu styczniowym • omówić sposoby walki z rusyfikacją przedstawione w utworze • zinterpretować tytuł powieści 	recytację <i>Reduty Ordona</i> Do całości utworu: <ul style="list-style-type: none"> • zanalizować skutki zabiegów rusyfikacyjnych • przedstawić postawy członków polskiej społeczności wobec działań zaborców i zanalizować ich przyczyny 	
Kształcenie literackie i kulturowe: Sławomir Mrożek <i>Artysta</i> (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcie <i>alegoria</i> • zrelacjonować treść opowiadania • określić rodzaj narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat narratora • wyjaśnić postawę Koguta • skomentować zachowanie Lisa 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić alegoryczne znaczenie występujących postaci • wskazać elementy komizmu 	<ul style="list-style-type: none"> • odnieść postawę Koguta do wyobrażenia na temat artysty • sformułować morał 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat sposobu postrzegania artystów • porównać utwór Sławomira Mrożka z wybraną bajką zwierzęcą
Kształcenie literackie i kulturowe: wywiad, gatunki publicystyczne	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcie <i>wywiad</i>, zreferować treść wywiadu • omówić przynależność tekstu do gatunku prasowego • przedstawić najważniejsze wydarzenia z historii piśmiennictwa • wymienić gatunki wypowiedzi prasowej 	<ul style="list-style-type: none"> • podzielić wypowiedzi pisemne na kategorie • rozpoznać gatunki wypowiedzi prasowej 	<ul style="list-style-type: none"> • zanalizować wywiad pod kątem sposobu zadawania pytań przez dziennikarkę • omówić język prasy • wymienić cechy dobrego tekstu prasowego 	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć elementy omówione w wywiadzie w rzeczywistości codziennej • zanalizować tekst prasowy według podanych kryteriów 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat wad i zalet publikacji drukowanych oraz elektronicznych
Kształcenie literackie i kulturowe: dzieło sztuki (obraz, fotografia)	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić barwy użyte przez malarza • opisać, co zostało przedstawione na obrazie, 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić znaczenie zastosowanych przez malarza proporcji • omówić kompozycję 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować znaczenie barw • zinterpretować sposób przedstawienia bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować sposób ukazania tematu na obrazie • wyrazić swoją opinię na 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać obraz z innymi tekstami kultury przedstawiającymi temat • omówić wybrany obraz

	<p>zdjęciu</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcia: <i>wzorzec, kompozycja fotografii, sztuka współczesna</i> • przedstawić najważniejsze wydarzenia z historii fotografii • wymienić rodzaje fotografii • wyjaśnić pojęcia: <i>mural, street art</i> • opisać mural 	<p>dzieła</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać krajobraz, omówić kompozycję obrazu • wskazać przykłady fotografii należących do danych kategorii 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać elementy, które zostały wyeksponowane na zdjęciu • ocenić wybraną fotografię według podanych kryteriów • wypowiedzieć się na temat roli światła w fotografii 	<p>temat obrazu</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić wymowę obrazu • wypowiedzieć swoją opinię na temat fotografii i uzasadnić ją • zanalizować wybraną fotografię • wypowiedzieć się na temat specyfiki sztuki współczesnej 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotować prezentację na temat np. twórczości Warhola • zanalizować wybraną fotografię artystyczną • omówić wybrany przykład street artu
<p>Retoryka, sztuka posługiwania się językiem: perswazja, opinia, poprawność językowa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcia: <i>perswazja, apel, sugestia, uzasadnienie, negocjacje, reklama, manipulacja, etyka słowa</i> • wymienić cechy wypowiedzi perswazyjnej • wymienić sposoby nakłaniania w reklamie • wymienić elementy etyki słowa • wyjaśnić pojęcia: <i>opinia, informacja</i> • wymienić zasady, które powinny być przestrzegane podczas wyrażania opinii • przedstawić podział błędów językowych • poprawnie odczytać podane wyrazy 	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć w podanych tekstach apel, sugestię i uzasadnienie • wymienić sposoby manipulacji • wskazać reklamy, które nakłaniają odbiorcę do konkretnego działania • wskazać wypowiedzi wykorzystujące manipulację • wyjaśnić różnicę pomiędzy opinią a informacją • odróżnić informację od opinii • poprawnie odmienić podane słowa • właściwie sformułować związki frazeologiczne • w podanych przykładach 	<ul style="list-style-type: none"> • skomponować wypowiedź perswazyjną na zadany temat • zanalizować hasła reklamowe pod kątem adresata • zanalizować wybrane reklamy pod kątem zabiegów manipulacyjnych • sporządzić notatkę zawierającą informacje • skorygować błędy w podanych tekstach • odnaleźć w zdaniach błędnie użyte wyrazy • odnaleźć błędy stylistyczne w tekście i skorygować je 	<ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzić negocjacje zgodnie z podanym schematem • ułożyć hasła reklamowe, nakłaniające do konkretnego działania • sformułować opinie wraz z uzasadnieniem • wskazać pleonazmy w podanych wyrażeniach 	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć w reklamach i wypowiedziach polityków elementy manipulacji i zanalizować je • wygłosić publicznie mowę perswazyjną

		wskazać sylaby akcentowane			
Nauka o języku: słownictwo, komunikacja językowa	<ul style="list-style-type: none"> wymienić zasady porozumiewania się w grzeczny sposób wymienić formy grzecznościowe wymienić odmiany polszczyzny wskazać różnice pomiędzy odmianą oficjalną a nieoficjalną polszczyzny wyartykułować podane wyrazy zgodnie z normą wzorcową zaakcentować podane wyrazy zgodnie z normą wzorcową wyjaśnić pojęcia: <i>języki środowiskowe, języki zawodowe, kolokwializmy</i>, wyjaśnić pojęcia: <i>dialekt, gwara</i> wymienić istniejące w Polsce dialekty wymienić style funkcjonujące w polszczyźnie zreferować podstawową zasadę dobrego stylu wyjaśnić pojęcia: <i>treść wyrazu, zakres wyrazu</i> odróżnić treść od 	<ul style="list-style-type: none"> dopasować słowa i zwroty grzecznościowe do adresata wskazać wypowiedzi należące do oficjalnej i nieoficjalnej odmiany języka wymienić sytuacje, w których można stosować nieoficjalną formę języka oraz takie, w których należy stosować formę oficjalną odróżnić języki środowiskowe od języków zawodowych wskazać kolokwializmy w podanym tekście wskazać różnice pomiędzy gwarą a dialektem wymienić cechy każdego ze stylów wymienić szczegółowe zasady dobrego stylu wyjaśnić zależność pomiędzy treścią a zakresem wyrazu zastąpić podane wyrazy synonimami podać antonimy do danych wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać wypowiedzi, w których zostały złamane zasady grzeczności w języku wyjaśnić różnice pomiędzy normą wzorcową a normą użytkową języka rozpoznać wypowiedzi zgodne z normą wzorcową i normą użytkową wymienić przykłady języków środowiskowych języków i zawodowych wymienić cechy gwary uczniowskiej w podanych przykładach wskazać różnice pomiędzy gwarą a językiem ogólnonarodowym rozpoznać styl podanej wypowiedzi skorygować błędy stylistyczne w podanym tekście porównać treść i zakres wyrazu w podanych przykładach wyjaśnić różnice pomiędzy wyrazami 	<ul style="list-style-type: none"> sformułować wypowiedzi dostosowane do adresata stworzyć wypowiedzi zgodne z wzorcową odmianą języka rozpoznać podane rodzaje języków środowiskowych przekształcić tekst gwarowy na ogólnopolski stworzyć tekst w wybranym stylu podane wyrazy zastąpić słowami o bogatszej treści podane wyrazy zastąpić słowami o szerszym zakresie podać różne znaczenia danych wyrazów wskazać archaizmy w przysłowiach i wyjaśnić ich znaczenie wypowiedzieć się na temat mody na konkretne imiona utworzyć nazwy mieszkanki i mieszkańca danego miasta 	<ul style="list-style-type: none"> sformułować oficjalną mowę na zadany temat, uwzględniając wszystkie zasady grzeczności zanalizować wybrane przez siebie wypowiedzi publicystyczne pod kątem zgodności z normami językowymi stworzyć dłuższą wypowiedź ustną zawierającą elementy wybranego języka środowiskowego stworzyć minisłownik wybranej gwary wyjaśnić znaczenie imion biblijnych

	<p>zakresu wyrazu</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcia: <i>synonim, antonim, homonim, wyraz wieloznaczny, eufemizm</i> • wymienić rodzaje neologizmów i zapożyczeń • wymienić obrzędy nadawania imion • wymienić języki, z których wywodzą się imiona • zrelacjonować historię nadawania nazwisk • zrelacjonować zasady odmiany nazwisk żeńskich i nazwisk małżeństw • wymienić rodzaje nazw miejscowości • zreferować zasadę zapisu dwuczłonowych nazw miejscowych 	<ul style="list-style-type: none"> • podzielić neologizmy na kategorie • odnaleźć neologizmy w tekście • wytłumaczyć znaczenie podanych imion słowiańskich • użyć imion w wołaczu • poprawnie odmienić nazwiska • właściwie odmienić nazwy miejscowości 	<p>wieloznacznymi a homonimami</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie podanych eufemizmów • wyjaśnić znaczenie podanych neologizmów • zanalizować swoje imię z uwzględnieniem podanych kryteriów • zanalizować różne nazwiska pod kątem ich pochodzenia • wyjaśnić pochodzenie podanych nazw miejscowości 		
<p>Nauka o języku: odmienne części mowy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić odmienne części mowy 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować odmienne części mowy • określić cechy charakterystyczne deklinacji trudnych rzeczowników 	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć nieosobowe formy czasownika w tekście i określić je • dokonać właściwej deklinacji rzeczowników • właściwie odmienić i 	<ul style="list-style-type: none"> • właściwie określić formy czasownika osobowego • właściwie określić formy zaimków i poprawnie je stosować • właściwie nazywać 	<p>swobodnie i bezbłędnie posługiwać się wiedzą o odmiennych częściach mowy</p>

			stopniować przymiotniki	rodzaje liczebników	
Nauka o języku: nieodmienne części mowy	<ul style="list-style-type: none"> wymienić nieodmienne części mowy 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować nieodmienne części mowy wskazać spójniki, przed którymi stawiamy przecinek 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać przysłówki, które podlegają stopniowaniu 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać nieodmienne części mowy 	swobodnie i bezbłędnie posługiwać się wiedzą o nieodmiennych częściach mowy
Nauka o języku: pisownia <i>nie</i> z różnymi częściami mowy	<ul style="list-style-type: none"> wymienić części mowy pisane łącznie z partykułą <i>nie</i> wskazać, które części mowy pisze się rozdzielnie z partykułą <i>nie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> zastosować poznane zasady w praktyce 	<ul style="list-style-type: none"> skorygować tekst pod względem pisowni partykułynie z różnymi częściami mowy 	<ul style="list-style-type: none"> stworzyć tekst, stosując różne części mowy z partykułą <i>nie</i> 	swobodnie i bezbłędnie posługiwać się wiedzą ortograficzną
Nauka o języku: fonetyka	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić pojęcia: <i>głoska, litera, ubezdźwięcznienie, udźwięcznienie, uproszczenie grupy spółgłoskowej</i> przedstawić podział głosek wymienić zasady poprawnego akcentowania w języku polskim 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać rodzaje głosek na przykładach poprawnie podzielić wyrazy na sylaby wskazać wyrazy, w których nastąpiło uproszczenie grupy spółgłoskowej wskazać upodobnienia wewnątrzwyrazowe 	<ul style="list-style-type: none"> skorygować błędy w podziale wyrazów poprawnie zaakcentować wyrazy stanowiące wyjątek od powszechnej reguły 	<ul style="list-style-type: none"> określić kierunek upodobnienia skorygować błędy w akcentowaniu 	swobodnie i bezbłędnie posługiwać się wiedzą o fonetyce
Nauka o języku: słowotwórstwo	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić pojęcia: <i>wyraz podstawowy, wyraz pochodny, temat słowotwórczy, formant, przedrostek, przyrostek, wrostek, formant zerowy, oboczność, rodzina wyrazów, rdzeń, wyraz pokrewny, oboczność, złożenia, zrosty</i> wymienić kategorie słowotwórcze 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić znaczenie podanych wyrazów pochodnych utworzyć przymiotniki od rzeczowników przyporządkować wyraz pochodny do kategorii słowotwórczej wskazać wyrazy należące do jednej rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać w podanych parach wyrazów wyraz podstawowy i wyraz pochodny wskazać formant w wyrazie pochodnym podkreślić w rodzinie wyrazów rdzeń i wskazać oboczności rozpoznać złożenia i zrosty na podanych przykładach 	<ul style="list-style-type: none"> dokonać analizy słowotwórczej podanych wyrazów utworzyć wyrazy należące do konkretnych kategorii słowotwórczych sporządzić wykresy rodziny wyrazów omówić funkcję łącznika w przymiotnikach złożonych 	swobodnie i bezbłędnie posługiwać się wiedzą z zakresu słowotwórstwa

Nauka o języku: wypowiedzenie i jego części	<ul style="list-style-type: none"> wymienić główne i drugorzędne części zdania podzielić wypowiedzenia na zdania i równoważniki zdań rozpoznać w tekście równoważniki zdań 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać podmiot i orzeczenie w zdaniu odnaleźć w tekście drugorzędne części zdania 	<ul style="list-style-type: none"> określić właściwy szyk przydawki w zdaniu 	<ul style="list-style-type: none"> uzupełnić zdania przydawkami w odpowiednim szyku dokonać rozbioru logicznego zdania 	swobodnie i bezbłędnie posługiwać się wiedzą o składni
Nauka o języku: zdanie złożone i zdanie wielokrotnie złożone	<ul style="list-style-type: none"> wymienić rodzaje zdań podrzędnie złożonych wymienić rodzaje zdań współrzędnie złożonych 	<ul style="list-style-type: none"> przekształcić zdania w imiesłowowe równoważniki zdania rozpoznać rodzaje zdań złożonych podrzędnie i współrzędnie wymienić zasady stosowania przecinka w zdaniach złożonych współrzędnie 	<ul style="list-style-type: none"> przekształcić zdania pojedyncze w zdania złożone podzielić zdania złożone współrzędnie na zdania składowe 	<ul style="list-style-type: none"> przeredagować tekst ze zbyt rozbudowanymi zdaniami złożonymi sporządzić wykres zdania złożonego 	swobodnie i bezbłędnie posługiwać się wiedzą o składni
Kształcenie językowe: formy wypowiedzi - list motywacyjny	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić pojęcie <i>list motywacyjny</i> wymienić elementy, z których składa się list motywacyjny podjąć próbę napisania listu motywacyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> zgromadzić informacje do listu motywacyjnego, który będzie odpowiedzią na podane ogłoszenia zredagować list motywacyjny 	<ul style="list-style-type: none"> uporządkować informacje potrzebne do listu motywacyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> ocenić rzetelność i wiarygodność podanych listów motywacyjnych 	bezbłędnie pod względem językowym i merytorycznym zredagować tekst podanej formy wypowiedzi
Kształcenie językowe: formy wypowiedzi - życiorys, CV	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić pojęcia: <i>życiorys, CV (Curriculum vitae)</i> wymienić elementy, z których składają się życiorys i CV podjąć próbę napisania 	<ul style="list-style-type: none"> zgromadzić informacje, które powinny się znaleźć w życiorysie i CV zredagować podaną formę wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> uporządkować informacje niezbędne do sporządzenia życiorysu i CV skorygować błędy w podanych życiorysie i CV 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie życiorysu zredagować oficjalne CV 	bezbłędnie pod względem językowym i merytorycznym zredagować tekst podanej formy wypowiedzi
Kształcenie językowe: formy wypowiedzi - podanie	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić pojęcie <i>podanie</i> wymienić elementy, 	<ul style="list-style-type: none"> zgromadzić argumenty przydatne do uzasadnienia prośby 	<ul style="list-style-type: none"> skorygować błędnie napisane podanie 	<ul style="list-style-type: none"> zredagować oficjalne podanie przy użyciu komputera z prośbą o 	bezbłędnie pod względem językowym i merytorycznym

	<ul style="list-style-type: none"> które powinny się znaleźć na podaniu • podjąć próbę napisania 	<ul style="list-style-type: none"> • zredagować podaną formę wypowiedzi 		przyjęcie do szkoły ponadpodstawowej	zredagować tekst podanej formy wypowiedzi
Kształcenie językowe: sprawozdanie z filmu i spektaklu	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić elementy, które powinny się znaleźć we wstępie, w rozwinięciu i w zakończeniu sprawozdania • podjąć próbę napisania 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć plan sprawozdania ostatnio obejrzanego filmu lub spektaklu • zredagować podaną formę wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • stosować się do wszystkich reguł sporządzenia sprawozdania 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć pisemne sprawozdanie z wybranego filmu bądź spektaklu 	bezbłędnie pod względem językowym i merytorycznym zredagować tekst podanej formy wypowiedzi
Kształcenie językowe: recenzja	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić elementy, z których składa się recenzja • odróżnić recenzję od sprawozdania • podjąć próbę napisania 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć plan recenzji • zredagować podaną formę wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • wyselekcjonować niezbędne informacje przydatne do sporządzenia pełnej dwuczęściowej recenzji 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić poszczególne elementy dzieła • stworzyć obszerną i wyczerpującą recenzję wybranego filmu 	bezbłędnie pod względem językowym i merytorycznym zredagować tekst podanej formy wypowiedzi
Kształcenie językowe: formy wypowiedzi - przemówienie	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić cechy różnych rodzajów przemówień • wymienić elementy niezbędne do przygotowania przemówienia • podjąć próbę napisania 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić elementy, z których powinno się składać dobrze skomponowane przemówienie • przygotować plan przemówienia • zredagować podaną formę wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • wyliczyć strategie zdobycia przychylności słuchaczy, sposoby prezentacji argumentów i formułowania zakończenia przemówienia 	<ul style="list-style-type: none"> • zanalizować przykładowe przemówienia pod kątem tematu i stosowanych strategii • wygłosić przemówienie 	bezbłędnie pod względem językowym i merytorycznym zredagować tekst podanej formy wypowiedzi oraz wygłosić porywające przemówienie